

vrijedan otpadak koji se baca, nego da ima svoju vrijednost, pa je zbog toga bio dužan, postupajući ponnjom urednog privrednika, sačuvati ga i tražiti od tužitelja kao naručitelja usluge dispoziciju za postupak s tim priborom. Budući da tuženik to nije učinio, već je dopustio da je taj pribor nestao, i da je vjerojatno manipuliran kao otpad - to je sukriv za nastalu štetu, kako je to ispravno utvrdio prvostepeni sud. Zbog toga se ne može uvažiti stajalište tuženikove žalbe da je jedino tužitelj sam kriv za nastalu štetu, jer nije dao dispoziciju kao ni svoj prigovor da nije dokazano da je odnosni pribor ostao na području riječke luke.

M.S.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 7.XI 1966.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz stvari morem - Uskladištenje tereta - Odgovornost broдача i skladištara - Protest - Stanje robe u ambalaži - Ako primalac pravodobno broдарu uloži protest o stanju ambalaže, taj se protest ne odnosi na robu koja je u ambalaži sadržana - Jednostrano utvrđenje stanja robe u skladištu od strane organizacije koja vrši kontrolu robe nije samo po sebi neupotrebljiv dokaz - Ako se ovaj dokaz ospori, sud mora ispitati pod kojim uvjetima je uvjerenje izdano, i na temelju toga, po svom slobodnom uvjerenju, ocijeniti da li je roba oštećena u skladištu ili prije, odnosno nakon uskladištenja - Okolnost da broдар upakovanu robu ne mora pregledati, ne znači da korisnik prijevoza ne može dokazati da je roba oštećena tokom prijevoza

Tužitelj je osiguranik koji je primaocu robe koja se prevozila morem nadoknadio štetu, a tuženici su broдар i lučko poduzeće koje je bilo primalac po teretnici, i koje je uskladištilo robu prije nego je ona otpremljena stvarnom korisniku. Tužitelj navodi u tužbi da je teret pamuka u balama bio oštećen, pa tuži broдача i skladištara za naknadu štete. U obrazloženju svoga tužbenog zahtjeva navodi da je poduzeće koje je pregledalo robu dok se ona nalazila u skladištu utvrdilo da je roba u nekim balama oštećena vlagom i prljavštinom.

Prvostepeni sud je odbio tužbeni zahtjev prema prvo i drugotuženomu. Za ocjenu ovoga spora taj sud smatra da prvotuženi broдар ne odgovara za stanje robe u ambalaži koje se ne može utvrditi normalnim zapažanjem, pa treba da

korisnik prijevoza posebno dokaže da je roba oštećena. Što se tiče drugotuženoga sud stoji na stajalištu da on ne odgovara jer da je Zavod za ispitivanje kvaliteta robe jednostrano utvrdio štetu nakon njenog preuzimanja iz skladišta iz čega slijedi da se ne može zaključiti da je roba oštećena prije nego li ju je stvarni primalac preuzeo.

Protiv prvostepene presude tužitelj je uložio žalbu koju je drugostepeni sud uvažio, te prvostepenu presudu ukinuo i stvar vratio na ponovno raspravljavanje, sa slijedećim obrazloženjem:

Prvostepeni sud je donio svoju presudu na nedovoljno utvrđenom činjeničnom stanju s jedne strane, a s druge strane zasnovao je svoju presudu na pravnom shvaćanju koje se ne može prihvatiti. Naime kako slijedi iz spisa roba je prevožena brodom prvotuženoga po čistim teretnicama koje nisu imale nikakvih primjedaba u pogledu stanja robe i njene ambalaže. Prilikom iskrcaja robe drugotuženi je kao primalac robe pravovremeno stavio prigovore prvotuženomu u pogledu stanja robe prilikom prijema, te je svojim protestom od 28.VI 1965. prigovorio da su "4 bale rasute, a 3 bale djelomično rasute, da je kod svih bala ambalaža djelomično oštećena". Prilikom iskladištenja robe 18.XI 1965. iz "Potvrde o iskladištenju" broj 52162 razabire se da je na 10 bala ambalaža djelomično prljava; da na 2 bale fali na ambalaži po jedne žica. Nadalje iz protesta špeditera, krajnjeg korisnika robe, od 19.XI 1965. upućenog Jadranskoj linijskoj plovidbi u Rijeci, tj. prvotuženomu, i Lučkom poduzeću "Generalni teret", tj. drugotuženomu, slijedi da je prilikom prijema robe od drugotuženoga utvrđeno da je roba bila oštećena i to: "2 bale pamuka djelomično rasute bez obruča i djelomično bez ambalaže, i 57 bala zamazanih čadjom i djelomično mokrih, jer su se nalazile u podrumu skladišta br. 14, gdje su se nalazile na tlu bez drvenih podloga". Nadalje oštećenje robe utvrđeno je i nalazom i "certifikatom" Zavoda za ispitivanje kvaliteta robe iz Zagreba od 23.XI 1965, gdje je nađeno da je u certifikatu na navedenim balama nađeno oštećenje robe u naznačenim količinama, tj. ukupno 233,20 kg, te da je roba izgubila u toj količini 75% od svoje prvobitne vrijednosti.

Obzirom na ove činjenice prvostepeni sud trebao je utvrditi da li je u času predaje robe drugotuženome roba, obzirom na u protestu utvrđen nedostatak, bila oštećena i koliko, ili ne, te tek tada riješiti pitanje brodarove odgovornosti. Prilikom ocjene pitanja brodarove odgovornosti za sporno oštećenje prvostepeni sud će voditi računa o okolnosti da je drugotuženi kao stvarni primalac robe po teretnicama, nakon što je dao protest brodaru, propustio utvrditi da li je i sama roba, obzirom na oštećenje ambalaže, oštećena ili ne. Naime drugotuženi je, kako slijedi iz dosada utvrđenih činjenica, primio robu na uskladištenje, propustivši utvrditi da li je i

sama roba oštećena i u kojoj mjeri, pa će u toku spora biti dužan dokazati da je robu primio oštećenu i u kojoj mjeri. Ove činjenice moći će dokazivati drugotuženi odgovarajućim dokazima.

Što se tiče odgovornosti drugotuženoga valja istaći da iz Potvrde drugotuženoga o iskladištenju od 18.XI 1965. slijedi da je ambalaža na 10 bala djelomično prljava, da je na 2 bale ambalaža oštećena i da fali po jedna žica. Iz protesta špeditera primaoca od 19.XI 1965. nadalje slijedi da su 2 bale djelomično rasute bez obruča i djelomično bez ambalaže, te da je 57 bala zamazanih od čadje i djelomično mokrih, te da su se bale nalazile u podrumu magazina broj 14 direktno na tlu bez drvenih podloga. Iz ovih činjenica može se zaključiti da je do daljnjeg oštećenja ambalaže, pa time i oštećenja robe, moglo doći u skladištu drugotuženoga. Obzirom na takve činjenice sud je trebao utvrditi kada je, na kome mjestu i u koje vrijeme izvršeno utvrđivanje oštećenja same robe. Naime, iz certifikata ZIK-a od 23.XI 1965. slijedi da je ZIK utvrdio oštećenje bala i same robe, kako je to navedeno u njegovom certifikatu od 23.XI 1965, prije nego što je izdao certifikat. Iz nalaza slijedi da je u podrumu skladišta br.14, tj. kod drugotuženoga bilo ZIK-u predloženo 59 bala sirovog pamuka, te da je detaljnim pojedinačnim pregledom svih predloženih bala utvrđeno da su one avarirane vodom i prljavštinom od čadje u većoj ili manjoj mjeri, te da je prljavština ispod ambalaže i oštetila pamuk, da su 2 bale nadjezne u rasutom stanju bez većeg dijela ambalaže, te konačno da su bale zaprljane u skladištu, jer je u istom skladištu prije pamuka bila uskladištena čadja. U istom certifikatu navodi se da je ustanovljena određena količina oštećenja te su sve bale označene brojevima i količinom oštećene robe. Iz ovog certifikata slijedi nadalje da je utvrđivanje oštećenja izvršeno na licu mjesta u skladištu drugotuženoga. Obzirom na takve okolnosti prvostepeni sud nije mogao opravdano uzeti da je do oštećenja robe moglo doći prije pakovanja, te da je ona mogla biti smočena i nakon iskladištenja, a ovo sud nije mogao uzeti već iz okolnosti što je odnosno močenje bilo protestirano prilikom samog iskladištenja i predaje bala. Osim toga valja upozoriti da se "certifikat" kontrolne organizacije izdaje na osnovi zapisnika koji se sastavlja prilikom vršenja pregleda, pa u koliko je osporena vjerodostojnost certifikata, sud je trebao utvrditi kada je i koga dana vršeno utvrđivanje oštećenja robe, pa je tek na osnovi tako utvrđenih činjenica mogao zasnovati svoje povjerenje i ocijeniti dokaznu snagu certifikata i ostalih isprava na koje se tužitelj poziva.

Obzirom na izloženo sud će u ponovnom postupku

u pogledu odgovornosti prvotuženoga provesti potrebne dokaze i utvrditi da li je i u kojoj mjeri drugotuženi primio robu oštećenu u svoja skladišta, obzirom na opisanu vrstu oštećenja ambalaže u njegovom protestu prvotuženomu, te će tada moći odlučiti da li je i u kojoj mjeri prvotuženi odgovoran za odnosno oštećenje robe.

G.B.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 7.XI 1966.

Vijeće: Gabro Badovinac, dr Dušan Arneri, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz stvari morem - Ukrcaj tereta - Prekostoynice - Odgovornost naručitelja i krcatelja za prekostoynice - Vremenska tablica - Za prekostoynice u luci ukrcaja odgovara naručitelj prijevoza kao ugovorna stranka a ne krcatelj - Unatoč okolnosti da su stranke potpisale vremensku tablicu bez prigovora svaka od njih može dokazati da je tablica nepravilno sastavljena - Kad zapovjednik prekine ukrcaj tereta, prekostoynice prestaju teći, a naručitelj ima eventualno pravo na naknadu štete iz nekog drugog razloga

Tužitelj je brodar, a tuženici su špediter-krcatelj i izvozno poduzeće kao naručitelj. Medju strankama je nastao spor o naknadi prekostoynica.

Prvostepeni sud je udovoljio tužbenom zahtjevu protiv naručitelja bazirajući se na vremensku tablicu i smatrajući da bez prigovora potpisana vremenska tablica stvara dokaz medju strankama da su u njoj sadržani podaci tačni, ali je tužbu protiv krcatelja odbio. Tuženici se opiru tužbenom zahtjevu navodeći da je vremenska tablica netačno sastavljena i da ju je krcatelj potpisao bez ispitivanja njenog sadržaja. Špediter uz to iznosi prigovor pomanjkanja pasivne legitimacije. Prvostepeni sud vjeruje činjeničnom stanju u vremenskoj tablici, smatrajući da su stranke imale dovoljno vremena prije nego što su ju potpisale da utvrde njen sadržaj. Sud je odbacio tvrdnju tuženika da je do prekostoynica došlo krivnjom zapovjednika broda koji je obustavio ukrcaj jer smatra da to nije odlučno za rješenje ovoga spora. Ako je naime zapovjednik protivno ugovorenim uvjetima odbio primiti ugovorenu količinu tereta i zabranio daljnji ukrcaj, tada su u tom trenutku prestale teći prekostoynice, pa se utužene prekostoynice ne odnose na teret koji nije ukrcan, već samo na onaj koji je bio ukrcan, pa daljnja obustava ukrcaja tereta nema nikakvog utjecaja na utrošeno vrijeme za ukrcani dio tereta. Ukoliko tuženici smatraju da su oštećeni odlukom zapovjednika broda